

І.А. ФРОЛОВ**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ**

У статті надано визначення фінансової стратегії компанії, уточнено набір складових фінансової стратегії, визначено мету фінансової стратегії, яка полягає в підвищенні вартості компанії. Сучасні глобалізаційні тенденції, що безпосередньо охоплюють фінансовий сектор, формують складне та динамічне конкурентне середовище, в якому функціонують страхові компанії. За таких умов забезпечення ефективної діяльності фінансових установ передбачає створення страховиками високого рівня конкурентоспроможності, що дозволяє повною мірою реалізувати наявні ринкові переваги у сфері страхових послуг. Це, у свою чергу, вимагає постійного моніторингу та коригування фінансової стратегії з урахуванням змін в економічній кон'юктурі, регуляторному полі та запитах споживачів. Метою статті є дослідження теоретико-методичних засад формування фінансової стратегії страхової компанії. Порівняльний аналіз підходів до визначення мети діяльності організації свідчить про те, що найбільш важливою є мета максимізації вартості організації. З точки зору власників підприємства, максимізація вартості підприємства є також основною метою. Добробут власників підприємства може збільшуватися за рахунок виплати підприємством дивідендів та/або збільшення вартості вкладеного в підприємство капіталу. Виплата дивідендів – це короткостроковий процес, який відбувається один раз на рік. При цьому, збільшуючи прибуток, необхідний для виплати дивідендів, можна упустити стратегічну перспективу, прийнявши рішення про виплату дивідендів на шкоду розвитку стратегії підприємства. Виплата дивідендів призводить до відтоку грошових коштів підприємства, знижуючи ліквідність підприємства та може призвести до фінансових проблем у випадку неузгодженості дивідендних виплат з поточними та стратегічними потребами підприємства. Дохід у вигляді дивідендів зазвичай становить дуже незначну суму, тоді як зростання вартості підприємства збільшує вкладений акціонерами капітал кілька разів.

Ключові слова: фінансова стратегія, страхова компанія, фінансове управління, структура фінансової стратегії, елементи фінансової стратегії

I. FROLOV**THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF FORMING THE FINANCIAL STRATEGY OF INSURANCE COMPANY**

The article provides a definition of the company's financial strategy, specifies the set of components of the financial strategy, and defines the goal of the financial strategy, which is to increase the company's value. Modern globalization trends that directly affect the financial sector form a complex and dynamic competitive environment in which insurance companies operate. Under such conditions, ensuring the effective operation of financial institutions involves the creation of a high level of competitiveness by insurers, which allows them to fully realize existing market advantages in the field of insurance services. This, in turn, requires constant monitoring and adjustment of the financial strategy, taking into account changes in the economic situation, the regulatory field, and consumer demands. The purpose of the article is to study the theoretical and methodological foundations of the formation of the financial strategy of an insurance company. A comparative analysis of approaches to determining the goal of an organization's activities indicates that the most important goal is to maximize the value of the organization. From the point of view of the owners of the enterprise, maximizing the value of the enterprise is also the main goal. The well-being of the owners of the enterprise can increase due to the payment of dividends by the enterprise and/or an increase in the value of the capital invested in the enterprise. The payment of dividends is a short-term process that occurs once a year. At the same time, by increasing the profit required for the payment of dividends, one can miss the strategic perspective, making a decision to pay dividends to the detriment of the development of the enterprise's strategy. The payment of dividends leads to an outflow of cash from the enterprise, reducing the liquidity of the enterprise and can lead to financial problems in the event of a mismatch between dividend payments and the current and strategic needs of the enterprise. Income in the form of dividends usually amounts to a very small amount, while the growth of the enterprise's value increases the capital invested by shareholders several times.

Keywords: financial strategy, insurance company, financial management, structure of financial strategy, elements of financial strategy

Вступ. У сучасних умовах ринкової економіки ключовим чинником стабільного функціонування та довгострокового розвитку підприємств є усвідомлене, стратегічно орієнтоване управління фінансовою діяльністю. Недостатньо зосереджувати увагу лише на забезпеченні поточних фінансових потреб, таких як формування оборотного капіталу чи оновлення основних засобів відповідно до змін у масштабах господарської діяльності. Важливою передумовою адаптивності підприємства до динамічного фінансового середовища є наявність стратегічного підходу до формування та ефективного розподілу фінансових ресурсів. У цьому контексті фінансова стратегія постає не просто як інструмент планування, а як системоутворюючий елемент забезпечення стійкого розвитку підприємницьких структур. Для результативного її впровадження необхідним є чітке визначення розуміння теоретико-методичного підґрунтя формування та управління фінансовою стратегією підприємства.

Аналіз стану питання. Сучасні глобалізаційні

тенденції, що безпосередньо охоплюють фінансовий сектор, формують складне та динамічне конкурентне середовище, в якому функціонують страхові компанії. За таких умов забезпечення ефективної діяльності фінансових установ передбачає створення страховиками високого рівня конкурентоспроможності, що дозволяє повною мірою реалізувати наявні ринкові переваги у сфері страхових послуг. Це, у свою чергу, вимагає постійного моніторингу та коригування фінансової стратегії з урахуванням змін в економічній кон'юктурі, регуляторному полі та запитах споживачів.

Фінансова стратегія відіграє ключову роль у загальній системі стратегічного управління страховою компанією. Вона інтегрується до стратегічного комплексу, що складається з взаємопов'язаних напрямів стратегічного розвитку, адаптованих до особливостей функціонування компанії та її довгострокових цілей. Як одна з фундаментальних функціональних стратегій, фінансова стратегія має

бути скоординованою з місією та загальною стратегією підприємства. Її реалізація забезпечує проактивне реагування на зміни зовнішнього середовища та формує основу для сталого зростання. У цьому контексті постає об'єктивна необхідність у поглибленні наукового розуміння сутності фінансової стратегії та вдосконаленні методологічних підходів до її формування.

Мета роботи. Метою статті є дослідження теоретико-методичних засад формування фінансової стратегії страхової компанії.

Аналіз основних досягнень і літератури.

Питанням стратегічного фінансового управління на підприємствах присвятили свою увагу багато науковців-економістів: І.О. Бланк [1], С.О. Домбровська [2], В.І. Матвійчук [3], М.В. Тимоць [4]. Питаннями розробки та формування фінансових стратегій підприємств займалися такі вітчизняні науковці як: С.М. Шкарлет [5], Л.В. Гнилицька [6], Н.О. Слободянюк [7].

Але питання ґрунтовної розробки теоретико-методичного базису формування фінансової стратегії страхової компанії, на наш погляд, потребують подальших наукових досліджень.

Викладення основного матеріалу дослідження.

Планування є найважливішою функцією управління. Важливість цієї функції управління підкреслювалася як американськими вченими А. Месконом і Дж. Хедоурі, так і вітчизняними дослідниками у сфері управління, а також новітніми дослідженнями в галузі менеджменту.

Реалізація цієї функції полягає у формулюванні цілей і завдань, що стоять перед підприємством. При плануванні розрізняють різні горизонти – короткострокове, середньострокове та довгострокове планування.

Планування діяльності підприємства, особливо на довгострокову перспективу, тісно пов'язане зі стратегією підприємства, яка являє собою цілеспрямований довгостроковий курс управління підприємством для виконання місії підприємства.

Існують різні складові стратегії підприємства – маркетингова стратегія, інвестиційна стратегія, корпоративна стратегія тощо. Кожна зі стратегій спрямована на досягнення конкретних стратегічних цілей, що забезпечують виконання загальної мети – місії підприємства (рис. 1).

Серед різноманітних складових загальної стратегії підприємства необхідно виділити фінансову стратегію підприємства. Причина цього полягає в тому, що фінанси – це відносини, пов'язані з процесами накопичення, розподілу та використання грошових коштів, які є найбільш ліквідним активом, своєрідною «кров'ю» в «тілі» підприємства.

Відсутність належної уваги до фінансів підприємства може призвести до кризи господарської діяльності підприємства та до його банкрутства. Навпаки, ефективна фінансова стратегія, яка є довгостроковим планом управління фінансами з метою досягнення стратегічних завдань, буде запорукою успішної діяльності підприємства у

довгостроковій перспективі.

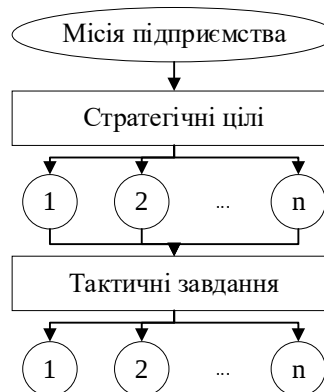

Рисунок 1 – Взаємозв'язок тактики, стратегії та місії підприємства

Термін «стратегія» має грецьке походження і означає мистецтво полководця. Спочатку його використовували у військовій справі для позначення вищого рівня військової науки. У міру розвитку господарських відносин у суспільстві та господарських суб'єктів термін «стратегія» перейшов і в економіку, фінанси та менеджмент.

Важливість фінансів у господарській діяльності підприємства призвела до того, що серед різних стратегій підприємства була виділена фінансова стратегія.

Необхідно зазначити, що поряд із фінансовою стратегією виділяють і фінансову тактику, яка являє собою процес оперативного управління фінансами підприємства. Оперативне управління фінансами або фінансова тактика є способом досягнення стратегічних завдань, поставлених перед фінансовою стратегією підприємства.

Слід зазначити, що тактичне управління є простішим, оскільки при тактичному управлінні особа, яка приймає рішення, зазвичай безпосередньо стикається із завданням, яке необхідно вирішити, бачить можливі шляхи його вирішення та наслідки своїх рішень.

Стратегічне управління є складнішим, оскільки завдання, яке потребує рішення, об'єктивно не визначене, а існує безліч завдань із різними кількісними та якісними характеристиками.

Таким чином, питанням стратегічного управління має приділятися більше уваги, ніж питанням тактики, а також більше уваги має приділятися підготовці відповідних фахівців.

Існує кілька підходів до питання формування стратегії, які можна розділити на дві основні групи:

- умисні стратегії характерні для бюрократичних організацій із жорстким централізованим контролем. Вони передбачають послідовне виконання раніше обраних стратегічних завдань підприємства. Умисні стратегії зазвичай характеризуються наявністю чітко регламентованих планів, які в подальшому виконуються;

- стихійні стратегії – це спосіб дій, що передбачає наявність узгодженості та послідовності в поведінці організації, незважаючи на відсутність чітко сформульованих до початку дій намірів щодо цілей і/або методів їх досягнення. Стихійні стратегії частіше зустрічаються у децентралізованих організаціях та зазвичай застосовуються в умовах невизначеності.

Необхідно зазначити, що стратегія підприємства та її складові є частиною фінансового механізму підприємства, який являє собою частину господарського механізму, що є системою фінансових відносин з використанням методів та інструментів формування та розподілу фінансових ресурсів, яка функціонує з метою збільшення вартості підприємства. При цьому фінансова стратегія підприємства є своєрідним механізмом другого рівня всередині фінансового механізму, що об'єднує різні «споріднені» елементи та методи в єдине ціле, наприклад дивідендну політику, кредитну політику, інвестиційну політику тощо.

При цьому необхідно зазначити, що стратегія підприємства, з одного боку, є елементом фінансового механізму, що бере участь у перетворенні вхідних ресурсів та інформації, а з іншого боку, сама визначає його різні складові та умови їхньої взаємодії залежно від обраного довгострокового плану розвитку підприємства. Наприклад, багато підприємств обходяться без використання фінансових інструментів, проте в міру зростання підприємства, розширення його діяльності та ускладнення господарських процесів до складу фінансової стратегії підприємства поступово будуть включені різні фінансові інструменти для хеджування різних валютних, фінансових ризиків, а також ризику зміни вартості сировини, з якої виробляється продукція або яка використовується для надання послуг.

Тобто, можна зробити висновок, що фінансова стратегія одночасно є і елементом фінансового механізму і методичним базисом, який визначає зміст та взаємодію елементів.

В свою чергу, елементи фінансової стратегії можна поділити на фінансові методи та інструменти фінансової стратегії.

Інструменти фінансової стратегії – це елементи, що перетворюють ресурси та обробляють інформацію для подальшого використання. Їх також можна поділити на фінансові інструменти та фінансові важелі.

Для забезпечення взаємозв'язку між елементами фінансової стратегії використовується розроблене на підприємстві нормативно-методичне забезпечення та державні нормативно-правові документи.

Набір елементів фінансової стратегії є динамічним і може мати різний склад в залежності від розміру, галузі, та завдань, що ставить стратегія розвитку підприємства. На наш погляд, при кожній суттєвій зміні у зовнішньому чи внутрішньому середовищі необхідно переглядати та оновлювати як саму фінансову стратегію підприємства, так і набір її

складових.

Наприклад, використання фінансових інструментів, що дозволяють хеджувати валютні ризики, є вигідним в умовах нестабільного валютного ринку та може призвести до значних збитків під час бокового тренду на валютному ринку. Тому така складова фінансової стратегії, як похідні фінансові цінні папери, повинна бути включена до складу елементів, а в другому випадку видалена з її складових. З урахуванням вищезазначеного, схематично складові фінансової стратегії наведено на рис. 2.

Найважливішою зі складових є фінансове планування, яке являє собою систему, що забезпечує формування фінансових планів, коригування фінансових планів та контроль їх виконання. Фінансове планування зазвичай здійснюється як на оперативному, так і на стратегічному рівні, при цьому має бути забезпечений відповідний зв'язок.

Дивідендна політика являє собою комплекс заходів, спрямованих на управління дивідендними виплатами з метою підвищення капіталізації компанії та одночасного збереження її ліквідності. При цьому компанія за участі мажоритарних акціонерів повинна знайти баланс між можливістю здійснювати інвестиційні проекти за рахунок зниження обсягів або повного припинення виплати дивідендів та необхідним обсягом дивідендних виплат у сприятливі періоди, коли частина прибутку може бути спрямована на виплату дивідендів для мотивації акціонерів компанії. Прозорість, доступність та послідовність дивідендної політики дозволяє довести до всіх акціонерів компанії процедуру виплати дивідендів та забезпечити прогнозованість грошових потоків від активів (акцій), які знаходяться в їхній власності. Кредитна політика пов'язана з визначенням необхідних обсягів фінансування із зовнішніх джерел шляхом залучення кредитів та позик. Кредитна політика повинна бути спрямована на зниження вартості запозичення, забезпечення ліквідності підприємства, а також на підтримання оптимального балансу між термінами запозичення. Наприклад, для фінансування інвестиційних програм фінансові ресурси повинні залучатися на довгостроковій основі, тоді як для поповнення оборотного капіталу повинні залучатися короткострокові кредити. У відкритих акціонерних товариствах, крім кредитної політики, повинна бути передбачена й емісійна політика, яка повинна забезпечувати залучення коштів акціонерів для фінансування розвитку підприємства. Мета політики – забезпечити залучення фінансових ресурсів від існуючих та нових акціонерів підприємства. Емісійна політика повинна зберігати баланс між інтересами існуючих акціонерів та завданнями підприємства щодо залучення фінансування, оскільки безконтрольна емісія акцій може призвести до зміни мажоритарних акціонерів підприємства або спричинити корпоративні конфлікти.

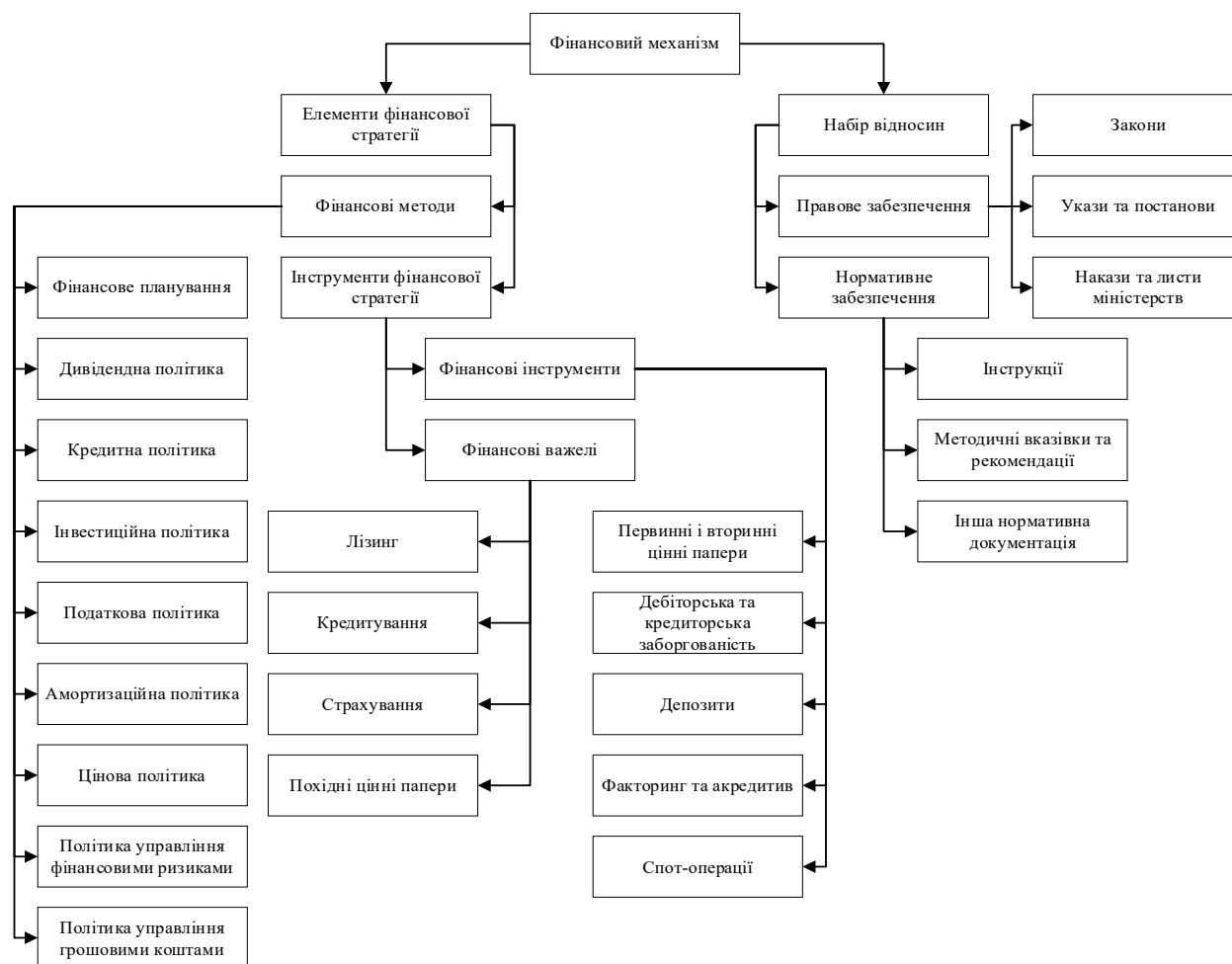

Рисунок 2 – Взаємозв'язок тактики, стратегії та місії підприємства

Інвестиційна політика пов'язана з пошуком, оцінкою та вибором найбільш ефективних проектів у виробничому процесі підприємства, що охоплює процес закупівель, виробництва та збуту продукції та послуг. Крім цього, інвестиційна політика повинна включати процес відтворення морально та фізично застарілих активів підприємства – обладнання, будівель тощо. У процесі реалізації інвестиційної політики підприємства формується портфель найбільш ефективних та необхідних проектів, визначаються напрями диверсифікації інвестицій, визначаються ризики кожного інвестиційного проекту та визначаються методи їх зниження. Інвестиційна політика повинна бути пов'язана з кредитною та емісійною політикою, оскільки останні є джерелами фінансових ресурсів, необхідних для реалізації інвестиційних проектів.

Податкова політика спрямована на оптимізацію термінів та розмірів податкових платежів підприємства з метою підвищення ліквідності підприємства та зниження втрат від упущеної вигоди з урахуванням чинного вітчизняного законодавства. Як і інвестиційна політика, податкова політика повинна бути пов'язана з кредитною політикою, а також політикою управління вільними грошовими коштами підприємства, оскільки для своєчасної сплати податків на рахунках підприємства в момент сплати податків повинен знаходитися відповідний

обсяг вільних фінансових ресурсів.

Амортизаційна політика підприємства являє собою обраний підприємством напрям у галузі списання амортизації та відновлення об'єктів необоротних активів, на які нараховується амортизація. Правилами бухгалтерського та податкового обліку встановлені різні способи нарахування амортизації об'єктів необоротних активів, що дозволяють розподілити нараховану амортизацію на собівартість продукції (послуг) рівномірно або, навпаки, нарахувати її більшу частину в необхідному періоді. Завдяки цьому у підприємства з'являється можливість управління обсягом амортизаційних відрахувань за різними групами необоротних активів залежно від обраної амортизаційної політики. Обсяг амортизаційних відрахувань також може впливати на прибуток підприємства, в тому числі на обсяг оподаткованого прибутку, який підприємство може регулювати залежно від обраної податкової політики (податок на прибуток) та дивідендної політики.

Фінансові ризики супроводжують комерційні підприємства практично всюди – від угод з кредитування у вигляді ризику підвищення процентних ставок до ризику зміни вартості валюти у валютних контрактах. При цьому необхідно розуміти, що ризик несе в собі не лише загрозу втрати фінансових ресурсів, а й можливість отримання

додаткового прибутку. Тому політика управління фінансовими ризиками повинна бути спрямована не лише на зниження фінансових ризиків підприємства, а й на використання ризику як фінансового важеля з метою отримання додаткового прибутку, наприклад від спекулятивних операцій з похідними цінними паперами. Політика управління фінансовими ризиками повинна бути пов'язана з частиною інших політик, наприклад з кредитною політикою з метою забезпечення хеджування відповідних ризиків. Наприклад, у випадку з кредитною політикою повинно бути забезпечене своєчасне хеджування ризиків зростання процентних ставок за укладеними

між ними визначається метою функціонування фінансового механізму, яка може бути різною для різних рівнів фінансового механізму.

При цьому мета фінансової стратегії зазвичай збігається з метою діяльності організації та досягається за рахунок вирішення завдань, що стоять перед фінансовою стратегією.

Визначення цілей діяльності організації є дискусійним і визначається по-різному різними авторами.

Аналіз основних загальноприйнятих підходів до визначення цілей діяльності організації наведено в таблиці.

Таблиця – Аналіз значущості цілей діяльності комерційної організації

Критерії	Цілі			
	Максимізація прибутку	Гармонізація конфліктуючих цілей	Максимізація доданої вартості підприємства	Максимізація вартості підприємства
Значимість для власників підприємства	+	+	-	+
Значимість для інших зацікавлених осіб	-	+	+	-
Об'єктивність визначення значення показника	+	-	+	+
Легкість та оперативність розрахунку показника	+	-	+	+
Наявність доступної інформації для розрахунку	+	-	+	+
Врахування факторів ризику	-	-	-	+
Врахування галузевої специфіки	-	-	-	+
Врахування розміру бізнесу	-	-	-	+
Врахування національних особливостей	-	-	-	+

кредитними договорами.

Грошові кошти підприємства є найбільш ліквідним активом підприємства, що дозволяє в будь-який момент погасити заборгованість підприємства, сплатити податки або отримати дохід від розміщення коштів на депозиті чи від спекуляцій з цінними паперами. Тому політика управління грошовими коштами підприємства є однією з важливих складових фінансової стратегії – вона визначає мінімальний залишок грошових коштів на банківських рахунках підприємства для задоволення найбільш термінових платежів, а також визначає способи розміщення грошових коштів у прибуткових операціях – депозити, інвестиції в цінні папери, спекуляція тощо. Успішне управління залишком грошових коштів дозволить створити додатковий дохід та забезпечити підприємство вільними грошовими коштами для забезпечення термінових платежів.

Взаємодіючи між собою, елементи фінансової стратегії забезпечують виконання її мети. Загалом вони утворюють структуру фінансової стратегії S, яка визначається елементами M та відносинами між елементами R, $S=(M;R)$. Набір елементів та відносин

Висновки. Порівняльний аналіз підходів до визначення мети діяльності організації свідчить про те, що найбільш важливою є мета максимізації вартості організації. З точки зору власників підприємства, максимізація вартості підприємства є також основною метою. Добробут власників підприємства може збільшуватися за рахунок виплати підприємством дивідендів та/або збільшення вартості вкладеного в підприємство капіталу. Виплата дивідендів – це короткостроковий процес, який відбувається один раз на рік. При цьому, збільшуючи прибуток, необхідний для виплати дивідендів, можна упустити стратегічну перспективу, прийнявши рішення про виплату дивідендів на шкоду розвитку стратегії підприємства. Виплата дивідендів призводить до відтоку грошових коштів підприємства, знижуючи ліквідність підприємства та може призвести до фінансових проблем у випадку неузгодженості дивідендних виплат з поточними та стратегічними потребами підприємства.

Дохід у вигляді дивідендів зазвичай становить дуже незначну суму, тоді як зростання вартості підприємства збільшує вкладений акціонерами капітал кілька разів.

Необхідно зазначити, що зростання вартості підприємства відбувається при досягненні дуже широкого спектра цілей, які включають в себе:

- підвищення прибутковості підприємства та забезпечення стабільності виплати дивідендів;
- оптимізація витрат;
- збільшення частки ринку, підвищення обсягів продажів;
- підвищення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства;
- підвищення ефективності політики управління персоналом та його мотивації;
- розвиток екологічної політики;
- запровадження антикорупційної політики.

Таким чином, збільшення вартості підприємства можна вважати критерієм оцінки ефективності його фінансової стратегії. Такий висновок спирається на наступні твердження:

- у збільшенні капіталізації підприємства зацікавлені як власники так і стейкхолдери;
- збільшення показника відображає факт зростання фінансового потенціалу;
- показник є інтегральною оцінкою роботи всіх структурних підрозділів підприємства та демонструє якість спрямованості та координації їхніх дій для забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Список літератури

1. Фінансова стратегія підприємства : монографія / за ред. І.О. Бланка. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 146 с.
2. Домбровська С.О. Стратегічні орієнтири управління структурою капіталу підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2018. № 4. С. 113–119.
3. Бруслиновська І.В., Матвійчук В.І. Теоретичні аспекти формування фінансової стратегії підприємства. Економіка і організація управління. 2018. № 3. С. 100–111.
4. Тимоць М.В., Борович О.В. Концептуальні підходи до формування фінансової стратегії підприємства. Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. 2019. Вип. 809. С. 34–38.
5. Шкарлет С. М., Дубина М. В., Тунік М. В. Особливості створення служби контролю у страхових компаніях. Науковий вісник Полісся. 2016. Вип. 3. С. 150–161.
6. Гнилицька Л.В., Гнилицька Л.В., Савельєва А.В. Сучасний досвід формування системи забезпечення економічної безпеки в страхових компаніях України. Фінанси, облік і аудит. 2015. Вип. 1. С. 186–197.

7. Слободянюк Н.О., Янковський В.А., Огоновська А.О. Моделювання системи антикризового управління страховими компаніями України в умовах нестійкого розвитку економіки. Бізнес-навігатор. 2017. Вип. 4-2. С. 124–129.
8. Буняк Н.М., Курдельчук Р.І. Фінансова стратегія в системі менеджменту підприємства. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 8. С. 196–200.
9. Гончаренко О.М. Фінансова стратегія: теоретичні питання розробки та реалізації. Вісник соціально-економічних досліджень. 2015. №1. С. 35–40.
10. Домбровська С.О. Адаптація фінансової стратегії підприємства до сучасних умов в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". 2017. №25. С. 138–141.
11. Насібова О.В., Косарева І.П., Стукало І.М. Характеристика сутності та визначення змісту поняття фінансової стратегії підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2018. Вип. 18. С. 163–169.

References (transliterated)

1. Finansova strategiya pidpriyemstva : monografiya / za red. I.O. Blanka. K. : Kiyiv. nac. torг.-ekon. un-t, 2009. 146 s.
2. Dombrovska S.O. Strategichni oriyentiri upravlinnya strukturoyu kapitalu pidpriyemstva. Derzhava ta regiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriyemstvo. 2018. № 4. S. 113–119.
3. Bruslinovska I.V., Matvijchuk V.I. Teoretichni aspekti formuvannya finansovoyi strategiyi pidpriyemstva. Ekonomika i organizaciya upravlinnya. 2018. № 3. S. 100–111.
4. Timoc M.V., Borovich O.V. Konceptualni pidhodi do formuvannya finansovoyi strategiyi pidpriyemstva. Naukovij visnik Cherniveckogo universitetu. Ekonomika. 2019. Vip. 809. S. 34–38.
5. Shkarlet S. M., Dubina M. V., Tunik M. V. Osoblivosti stvorenniya sluzhbi kontrolyu u strahovyh kompaniyah. Naukovij visnik Polissya. 2016. Vip. 3. S. 150–161.
6. Gnilycka L.V., Gnilycka L.V., Savelyeva A.V. Suchasnij dosvid formuvannya sistemi zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeki v strahovyh kompaniyah Ukrainy. Finansi, oblik i audit. 2015. Vip. 1. S. 186–197.
7. Slobodyanyuk N.O., Yankovskij V.A., Ogonovska A.O. Modelyuvannya sistemi antykrizovogo upravlinnya strahovimi kompaniyami Ukrainy v umovah nestijkoogo rozvutku ekonomiki. Biznes-navigator. 2017. Vip. 4-2. S. 124–129.
8. Bunyak N.M., Kurdelchuk R.I. Finansova strategiya v sistemi menedzhmentu pidpriyemstva. Ekonomika i suspilstvo. 2017. Vip. 8. S. 196–200.
9. Goncharenko O.M. Finansova strategiya: teoretichni pitannya rozrobki ta realizaciyi. Visnik socialno-ekonomichnih doslidzhen. 2015. №1. S. 35–40.
10. Dombrovska S.O. Adaptaciya finansovoyi strategiyi pidpriyemstva do suchasnyh umov v Ukrainy. Naukovij visnik Hersonskogo derzhavnogo universitetu. Seriya "Ekonomichni nauki". 2017. №25. S. 138–141.
11. Nasibova O.V., Kosaryeva I.P., Stukalo I.M. Harakteristika sutnosti ta viznachennya zmistu ponyattya finansovoyi strategiyi pidpriyemstva. Ekonomika ta upravlinnya pidpriyemstvami. 2018. Vip. 18. S. 163–169.

Надійшла (received) 10.03.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Фролов Ігор Андрійович (Frolov Ihor) – аспірант, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-8986-1758>; e-mail: Ihor.Frolov@emmb.khpi.edu.ua